

โรคพิษสุนัขบ้า

เปิดพื้นที่สีแดง

โรคพิษสุนัขบ้าระบาดหนัก

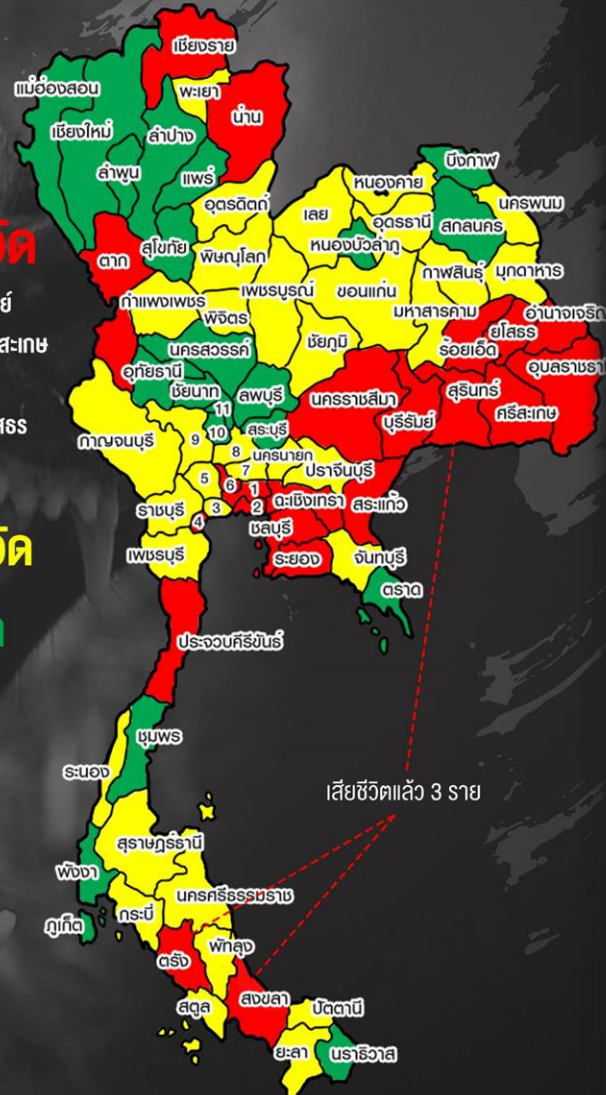
พื้นที่สีแดง 22 จังหวัด

สุรินทร์ ชลบุรี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์
อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สงขลา ระยอง ตาก ศรีสะเกษ
ตรัง กรุงเทพมหานคร สระแก้ว น่าน เชียงราย
นครราชสีมา ประจวบคีรีขันธ์ อำนาจเจริญ ยโสธร
สมุทรสงคราม และ นนทบุรี

พื้นที่สีเหลือง 34 จังหวัด

พื้นที่สีเขียว 21 จังหวัด

- พบโรคในคน
- เกิดโรคในสัตว์
- ไม่พบโรค

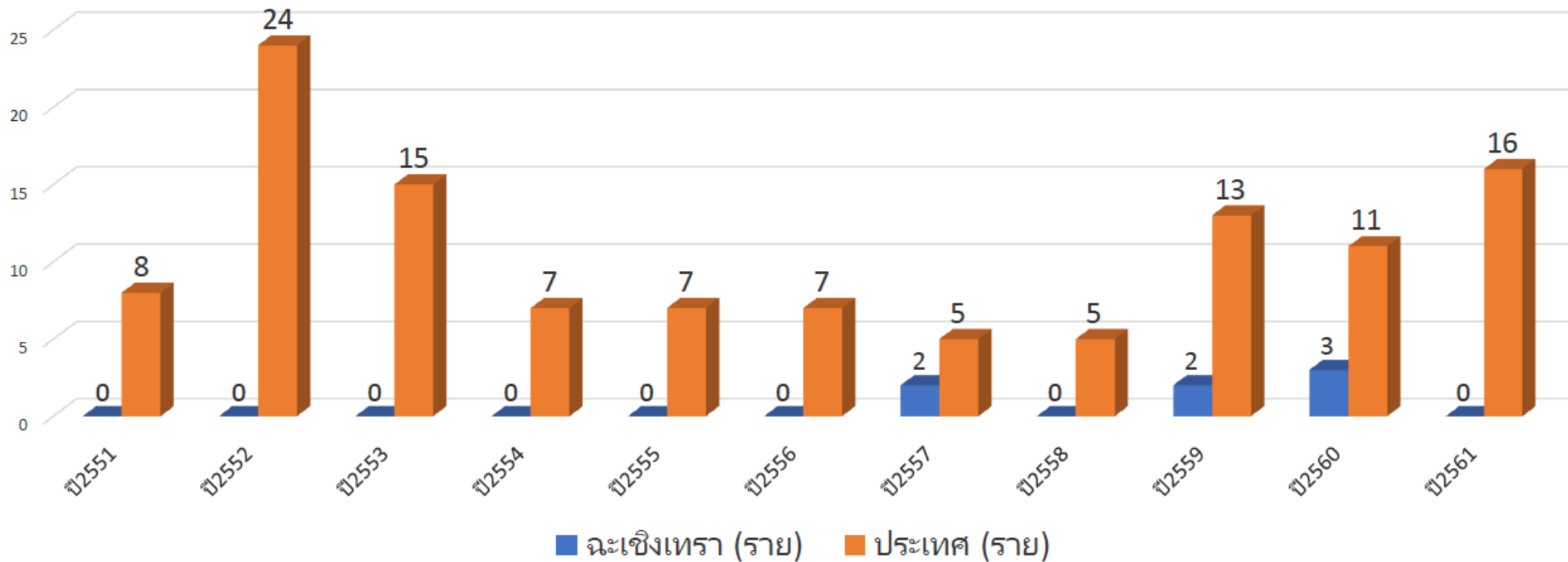

สถานการณ์แนวโน้มโรคพิษสุนัขบ้าประเทศแยกรายจังหวัดปี 2561(ม.ค.- ก.ย.)

เดือน	จำนวน		จังหวัด	ชนิดสัตว์นำโรค
	ราย	ต่อแสนปชก		
มกราคม	1	0.071	สุรินทร์	สุนัข
กุมภาพันธ์	1	0.07	สงขลา	สุนัข
มีนาคม	5	0.155	ตรัง	สุนัข
		0.038	นครราชสีมา	สุนัข
		0.186	ประจวบฯ	แมว
		0.063	บุรีรัมย์	สุนัข
		0.191	พัทลุง	สุนัข
เมษายน	1	0.192	หนองคาย	สุนัข
พฤษภาคม	1	0.185	ยโสธร	สุนัข
มิถุนายน	2	0.143	ระยอง	แมว
		0.101	กาฬสินธุ์	สุนัข
กรกฎาคม	3	0.286	มุกดาหาร	สุนัข
		0.287	ระยอง (2 ราย)	สุนัข
		0.126	บุรีรัมย์ (2 ราย)	สุนัข
สิงหาคม	1	0.15	ตาก	สุนัข
กันยายน	1	0.09	สุราษฎร์ธานี	สุนัข
รวมประเทศ	16	0.02	14 จังหวัด	16 ตัว (สุนัข 14 / แมว 2)

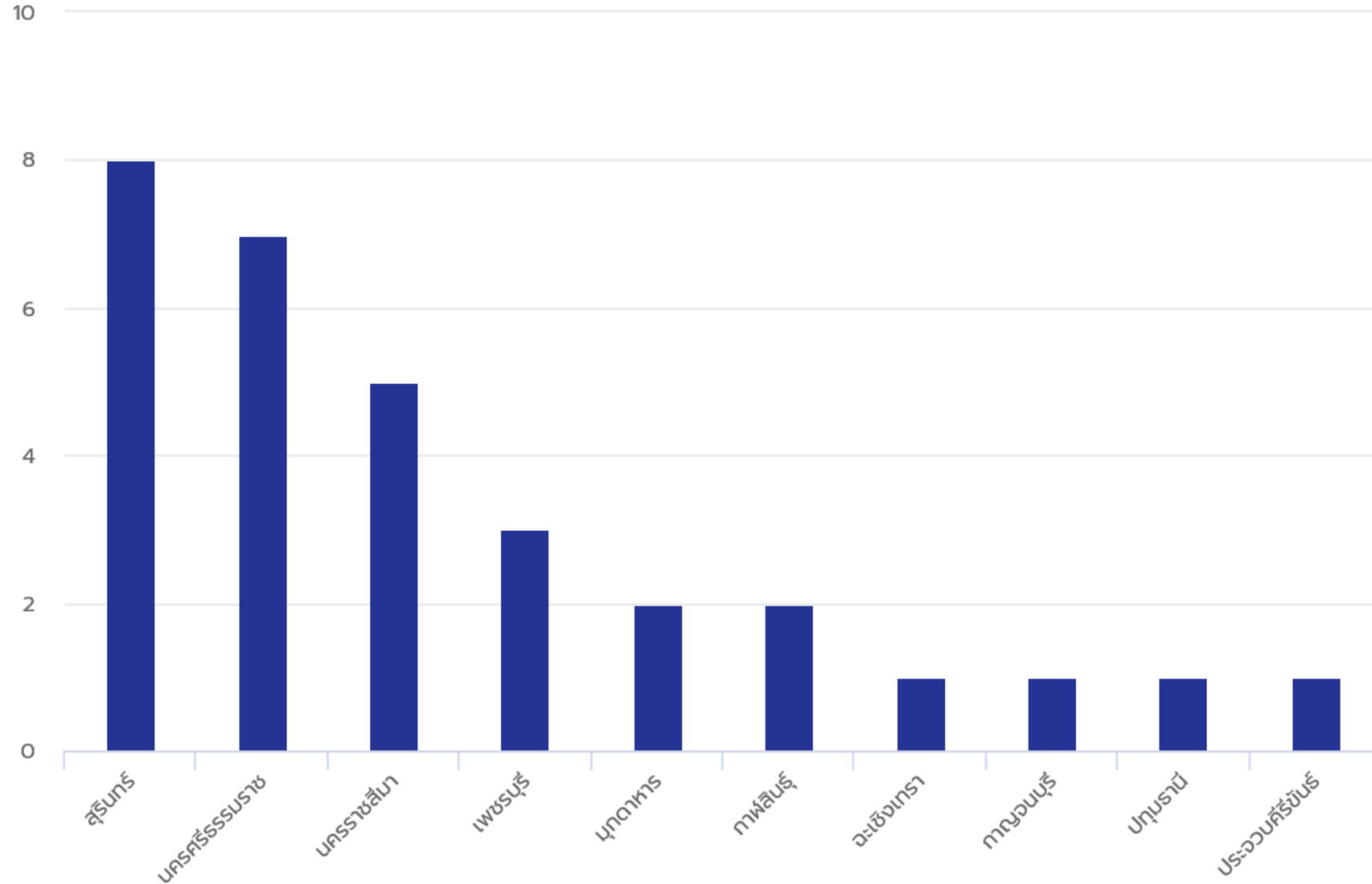
สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดฉะเชิงเทรา 10 ปีย้อนหลัง

จำนวน (ราย)

ผู้ป่วยฯ	ปี2551	ปี2552	ปี2553	ปี2554	ปี2555	ปี2556	ปี2557	ปี2558	ปี2559	ปี2560	ปี2561 (ม.ค.- ก.ย.)
ฉะเชิงเทรา (ราย)	0	0	0	0	0	0	2	0	2	3	0
ประเทศ (ราย)	8	24	15	7	7	7	5	5	13	11	16

10 อันดับพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าสูงสุด 30 วันย้อนหลัง (ตั้งแต่ 24 กันยายน 2561 - 24 ตุลาคม 2561)

DDC WATCH

จับตาโรคและภัยสุขภาพ

โรคพิษสุนัขบ้า ภัยร้ายใกล้ตัว

ปี พ.ศ. 2559 เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์
คนไทยเสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว 4 ราย
สัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้า 67 ตัว

ทุกปี คนไทยถูกสัตว์กัด/ข่วน มากกว่า
1 ล้านคน และเสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า
มากกว่า 5 คน

โรคพิษสุนัขบ้าไม่พบบนคนหรือสัตว์
เมื่อแสดงอาการแล้วจะต้องเสียชีวิต

99% ของสาเหตุ
การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในคน
เกิดจากสุนัขกัด

เมื่อถูกสุนัขแมวกัดไม่พบบริษณ
หรือใหญ่ ต้องพบแพทย์ เพื่อพิจารณา
รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทุกคน
รวมทั้งเด็กและสตรีมีครรภ์

- เรียกอีกอย่างว่า "โรคกลัวน้ำ" เป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์ และคนที่สำคัญ เกิดจากเชื้อไวรัส
- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิดเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้ เช่น ชะนี ลิง กระรอก กระแต หนู ค่างควา พบบากที่สุดในสุนัข และรองมา คือ แมว
- พบสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะ ภาคกลาง และพบได้ทุกฤดูกาล
- โรคนี้ทำให้เกิดอาการผิดปกติทางระบบประสาท กระสับกระส่าย กลัวแสง กลัวลม ไม่ชอบเสียงดัง กลืนลำบาก บางครั้งควบคุมสติไม่ได้ ชัก อัมพาต และเสียชีวิต
- ประเทศไทย จะต้องปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี พ.ศ. 2563 ตามข้อตกลงกับองค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) และองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)]
- การสำรวจประชากรสุนัขในปี พ.ศ. 2558 มีสุนัขเพียง 1 ใน 8 ของประชากรสุนัขทั้งหมดที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า

ร่วมมือร่วมใจ...ประเทศไทย
ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าปี พ.ศ. 2563

ประเทศไทย

จะต้อง ปลอด จาก

โรคพิษสุนัขบ้า

ภายใน

ปี พ.ศ. 2563

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า

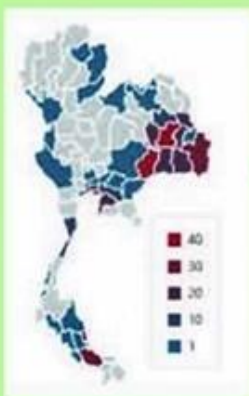
† † จำนวนผู้เสียชีวิต

แหล่งข้อมูล สำนักโรคระบาดวิทยา ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2560

พื้นที่ซ้ำซากที่พบผู้เสียชีวิต
ด้วยโรคพิษสุนัขบ้า
ได้แก่ ฉะเชิงเทรา
สมุทรปราการ และชลบุรี

จังหวัดที่พบสัตว์
เป็นโรคพิษสุนัขบ้า
ปี 2560
พบทั่วประเทศไทย

โรคพิษสุนัขบ้า

ไม่ว่าเกิดในคนหรือสัตว์

เมื่อแสดงอาการแล้ว

จะเสียชีวิต!

>> ปัจจุบันยัง ไม่มียารักษา

แต่สามารถป้องกันได้

“โดยการฉีดวัคซีน”

ตามพระปณิธาน

ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

เป้าหมายเพื่อการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า
ให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2562

แผ่นพับสำหรับ

บุคลากรทางการแพทย์

โรคพิษสุนัขบ้า

เกิดจากเชื้อ **เรบีส์ไวรัส (Rabies Virus)**
 ฆ่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น สุนัข แมว วัว ควาย
 สิง นก นู นก-สาย กระรอก ฯลฯ เป็นพาหะนำโรค

**"โรคนีไม่มีทางรักษาให้หายได้"
หากมีอาการแล้ว **ตายทุกราย!****

การติดต่อ

ถูกสัตว์กัด/ขีด กัด ข่วน เลียบบาดแผล

อาการผู้ป่วย

ดูอย่างไรว่าสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้า

ระยะเริ่มแรก	ระยะต้นตม	ระยะอันตราย
<ul style="list-style-type: none"> • บิสัยเปลี่ยน ไม้ร่าเริง • หลุดกัด กัดตัวเอง • ทวาดระแวง ม่านตาขยาย 	<ul style="list-style-type: none"> • กระวนกระวาย • กัดไม้เสียด • ทำทอม 	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำลายไหล • ศาวยห้อยตก • สับลง ตาย

การตรวจห้องปฏิบัติการ กรณีมีชีวิต

<p>น้ำลาย 1-2 ml <small>(ดูจากบริเวณคอมีน้ำลายไหลออกมา)</small></p>	<p>ปัสสาวะ 10 ml</p>
<p>ปมรากผม 20 เส้น <small>(กระตุกให้คันจากผมเส้นเดียวในหลายวันหลายครั้ง)</small></p>	<p>น้ำไขสันหลัง 1-2 ml <small>(เก็บโดยใช้เข็มเจาะหลังกระดูกสันหลัง)</small></p>

การตรวจห้องปฏิบัติการ กรณีเสียชีวิต

เจาะ **เนื้อสมอง** ผ่านเข่าตา (Necropsy)

ขั้นตอน

อย่างน้อย 3 ชนิด ให้ครบ 3 วัน ควรเก็บวันละ 3 ครั้ง ห่างกัน 3 ชั่วโมง

การส่ง
ส่งตรวจ

เก็บสิ่งส่งตรวจ

แช่แข็งที่อุณหภูมิ -20°C และนำส่งด้วยกล่องโฟมบรรจุน้ำแข็งแห้ง

ส่งห้องปฏิบัติการ ภายใน 24 ชม.

การฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

วันที่ฉีด	0	7	21, 28
-----------	---	---	--------

ฉีดวัคซีนหลังโดนสุนัขกัด

วันที่ฉีด	0	3	7	14	30
-----------	---	---	---	----	----

จุดละ 0.1ml iD

อย่าลืมฉีดวัคซีนบาดทะยักด้วยนะจ๊ะ

วัคซีนขนาดทะยัก
 เคยฉีด 3 เข็ม และ > 5mo = booster 1 เข็ม
 ไม่เคยฉีด/ ไม่ครบ 3 เข็ม < 5mo = 1 course

MEDICATION

First-line drug ATB

- Amoxicillin
- Augmentin

กรณีแพ้ยากลุ่ม penicillin

- Doxycycline
- 3rd cephalosporin

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ห้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$ **Positive**

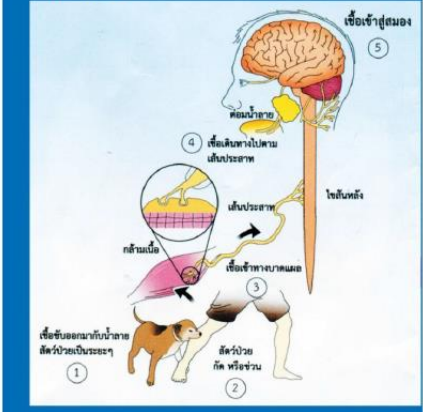
รอยบวม > 10mm

โรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้า หรือโรคกลัวน้ำ เกิดจากเชื้อไวรัสเรบีส์ เป็นได้ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด เช่น ชะนี กระรอก กระแต โดยเฉพาะพวกหมาที่กัดในสุนัข และรอละหมาคือแมว

การติดต่อ

คนและสัตว์รับเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าได้ เมื่อถูกสัตว์ที่เป็นโรคนี้กัดหรือข่วน โดยเชื้อจะอยู่ในน้ำลาย ถ้าเป็นสุนัขและแมว จะพบว่า มีเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ออกมากับน้ำลายตั้งแต่ก่อนแสดงอาการ 1-7 วัน

“โรคนี้ไม่มีทางรักษาให้หายได้” หากมีอาการแล้ว ตายทุกราย

อาการที่พบในคน

ส่วนใหญ่ระยะฟักตัวของโรค ตั้งแต่ 3 สัปดาห์ - 6 เดือน แต่บางรายมีระยะฟักตัวสั้นมากไม่ถึงสัปดาห์ หรืออาจนานเกิน 1 ปี อาการเริ่มแรกคือ เบื่ออาหาร เจ็บคอ มีไข้ อ่อนเพลีย มีอาการคันรุนแรงบริเวณที่ถูกกัดแล้วลามไปส่วนอื่น กระสับกระส่าย กลัวแสง กลัวลม ไม่ชอบเสียงดัง เพื่อแจ้งกลิ่นลำบาก โดยเฉพาะของเหลว กลัวน้ำ ปวดท้องน้อยและขากลิ้นเนื้อกระดูก ในขั้นต่อมา หายใจไม่ออก เกร็ง ชั้วพาดหมดสติ และตายในที่สุด

อาการที่พบในสุนัข

ระยะฟักตัวของโรคหลังจากถูกกัดหรือข่วน จะอยู่ในช่วง 3 - 8 สัปดาห์ ไม่เกิน 6 เดือน และจะตายภายใน 10 วัน หลังจากแสดงอาการ ซึ่งมีทั้งแบบดุร้าย และแบบซึม โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะแรก

สุนัขจะมีอารมณ์และนิสัยเปลี่ยนไปจากเดิม

ระยะตื่นเต้น

สุนัขเริ่มมีอาการทางประสาท กระวนกระวายตื่นเต้น หลุดหงิดไม่อยู่นิ่ง กัดแทะสิ่งของไม่เลือก มีน้ำตาลขยาดขวาง

ระยะอัมพาต

สุนัขมีอาการค้างห้อยตก ลิ้นมีสีแดงคล้ายห้อยออกนอกปาก น้ำลายไหล ขย่อนอาหารคล้ายมือโรอยู่ในลำคอ ขาอ่อนเปลี้ย ทรงตัวไม่ได้ล้มลง อัมพาตทั้งตัวอย่างรวดเร็วและตายในที่สุด

คำแนะนำ สำหรับคนเลี้ยงสุนัข

1 นำสุนัขไปฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทุกปี (ปีแรกควรฉีด 2 ครั้ง)

2 ไม่ปล่อยให้สุนัขไปเล่นพ่วนในที่สาธารณะ ทุกครั้งที่นำสุนัขออกนอกบ้าน ต้องอยู่ในสายจูง

3 ไม่นำสุนัขไปปล่อย และต้องคุมกำเนิด ไม่ให้มีสุนัขมากเกินไป

โรคพิษสุนัขบ้า พบได้ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น สุนัขบ้า/สุนัขป่า แมวบ้าน/ป่า หู ค่างคาว วัว ควาย แพะ แกะ ม้า ลิง กระรอก เป็นต้น

ดาตา 5 ยกกันสุนัขกัด

- ยก 1** อย่าแห้วสุนัขให้โมโห
- ยก 2** อย่าเหยียบหาง หัว ตัว ขา หรือทำให้สุนัขตกใจ
- ยก 3** อย่าแยกสุนัขที่กำลังกัดกันด้วยมือเปล่า
- ยก 4** อย่าหยิบจานข้าวหรือเคลื่อนย้ายอาหาร ขณะสุนัขกำลังกินอาหาร
- ยก 5** อย่ายุ่งหรือเข้าไปใกล้สุนัขที่ไม่รู้จัก หรือไม่มีเจ้าของ

เมื่อถูกสุนัขหรือแมว กัด ข่วน ต้องทำดังนี้

- 1** ล้างแผลให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่หลายๆ ครั้ง ให้ถึงกันแผล ล้างสบู่ออกให้หมด เช็ดแผลให้แห้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อแผลสด
  - 2** จัดจาสัตว์ที่กัดให้ได้เพื่อสืบหาเจ้าของ/กักหมาไว้ดูอาการ 10 วัน สอบถามประวัติ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
  - 3** ไปหาหมอหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อรับการป้องกันที่ถูกต้อง
- สุนัขกัด ต้องล้างแผล ใส่ยา กักหมา นกแมว ฉีดวัคซีนต้องจนครบชุด**

โรคพิษสุนัขบ้า

ป้องกันและหลีกเลี่ยงลดความเสี่ยงจากการถูกสุนัขกัด

พิชิตโรคพิษสุนัขบ้า
เสียงน้องหมาอย่างถูกวิธี
Understand it to defeat it

“ทำตะเกียบปลอมภัยร้ายันโรคพิษสุนัขบ้า”

แผ่นพับสำหรับประชาชนทั่วไป

OUTCOME

- สาเหตุและการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า
- การติดต่อโรคพิษสุนัขบ้า
- อาการแสดงของโรคพิษสุนัขบ้าในทั้งคนและสัตว์
- การวินิจฉัยและการดูแลผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า
- การเก็บส่งส่งตรวจจากผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า
- การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
- การดูแลรักษาแผลของผู้ป่วยที่ถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด

โรคพิษสุนัขบ้า

เกิดจาก

เชื้อ “ **Rabies virus** ”

โรคพิษสุนัขบ้า

เชื้อ

เกิดจากเชื้อไวรัส

RABIES

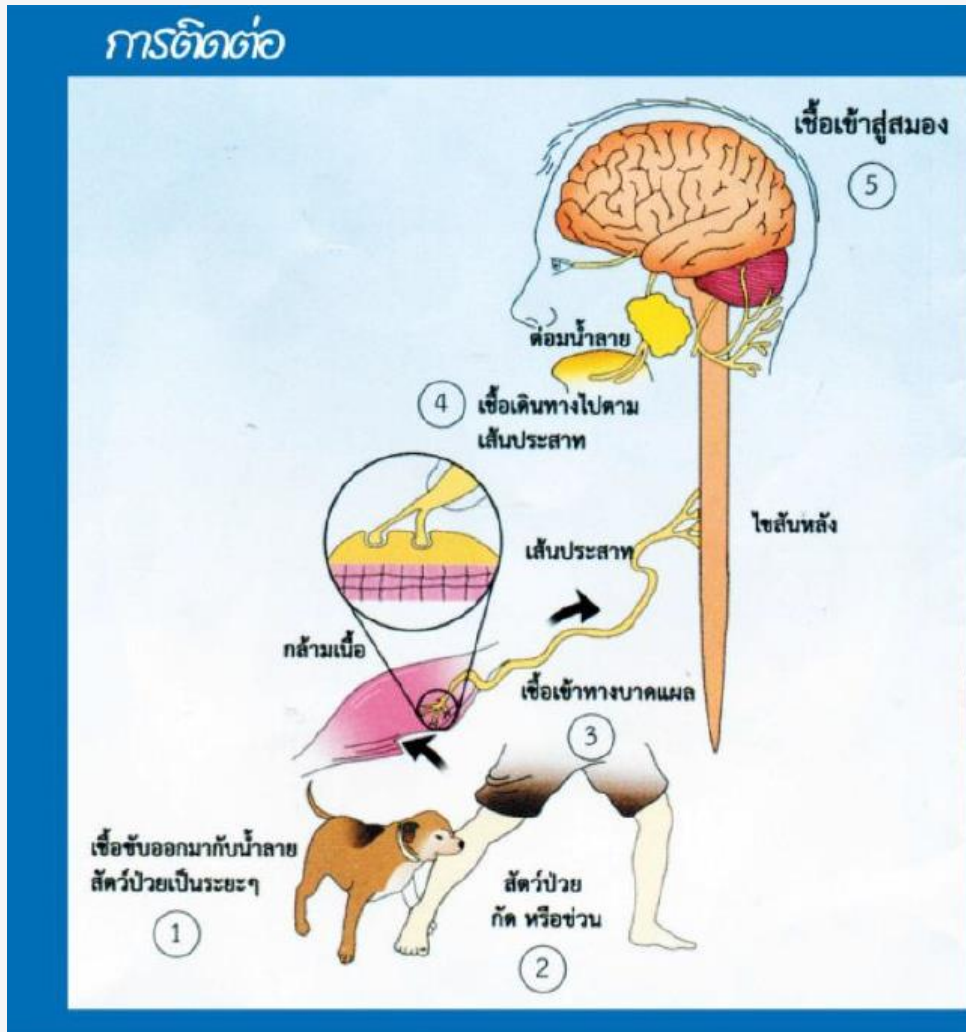
การติดต่อ

ถูกสัตว์ที่สงสัย

กัด

ข่วน

เลียบบาดแผล

การติดต่อ

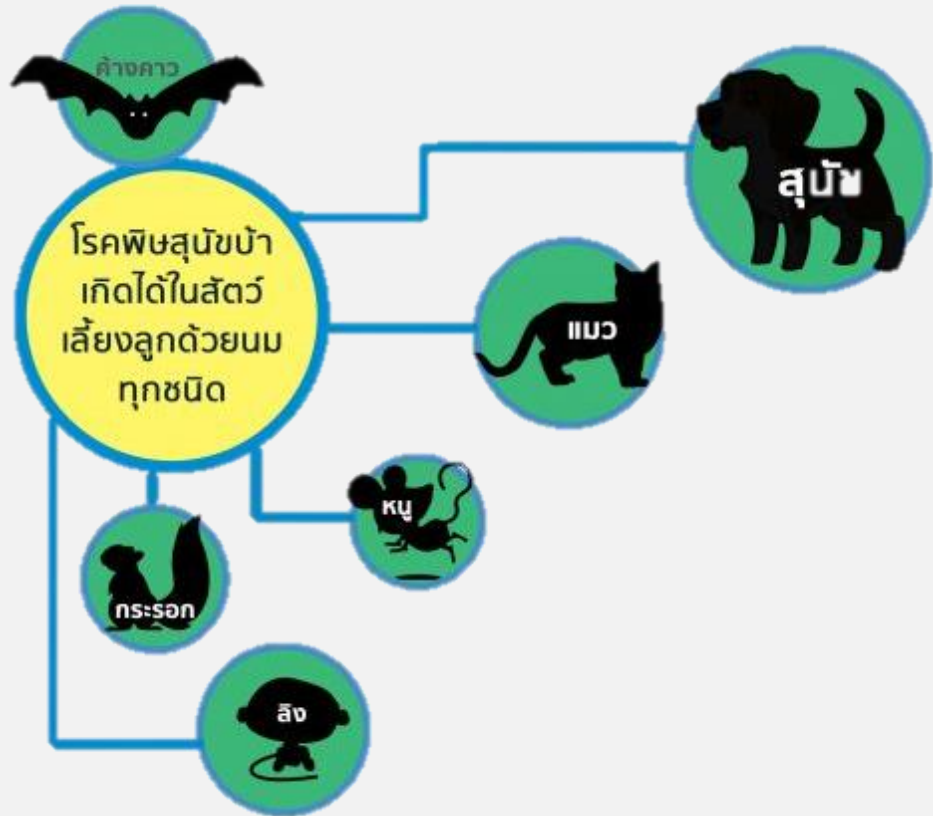
ถูกสัตว์ที่สงสัย

กัด

ข่วน

เลียบาดแผล

มี สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นพาหะนำโรค

เช่น สุนัข แมว วัว ควาย
ลิง หมู หนู กระต่าย กระรอก เป็นต้น

อาการของโรคพิษสุนัขบ้าในคน

- ระยะเวลาฟักตัว 3 สัปดาห์ ถึง 6 เดือน (บางรายอาจมีระยะฟักตัวสั้นไม่ถึงสัปดาห์ หรืออาจนานเกิน 1 ปี)

อาการนำ

ไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย
คลื่นไส้ อาเจียน ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
ชา และเจ็บเสียวบริเวณที่ถูกสัตว์กัด

อาการระบบประสาท

1. อาการแบบคลุ้มคลั่ง

Furious หรือ Encephalitic rabies

2. อาการอัมพาต

dumb หรือ paralytic rabies

3. ไม่มีลักษณะเฉพาะตัว

Atypical หรือ Nonclassical rabies

อาการของโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข

- ระยะฟักตัว 3 ถึง 8 สัปดาห์ ไม่เกิน 6 เดือน และจะตายใน 10 วัน หลังแสดงอาการ

ระยะแรก

- นิสัยเปลี่ยนแปลง ไม่ร่าเริง
- หงุดหงิด เกือบตัว
- หวาดระแวง ม่านตาขยาย

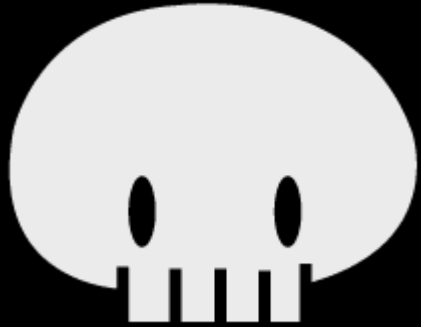
ระยะตื่นเต้น

- กระวนกระวาย
- กัดไม่เลือก
- เห่าหอน

ระยะอัมพาต

- น้ำลายไหล
- คางห้อยตก
- ล้มลง ตาย

“ โรคนี้ ไม่มี ทางรักษาให้หายได้ ”

หากมีอาการแล้ว... **ตายทุกราย !!**

แนวทางการดูแลรักษาสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

- **ทำความสะอาดแผล** (โดยล้างทุกแผลและให้ลึกถึงก้นแผล)
ไม่ควรเย็บบาดแผลที่สัตว์กัด (ยกเว้นเย็บหลวมๆเพื่อห้ามเลือด)
ถ้าต้องการเย็บบาดแผลควรรอ **3-7** วัน
- การให้ยาปฏิชีวนะ
- การให้วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก คอตีบ (Td)

พิจารณาให้ rabies post-exposure vaccine
โดยแบ่งตามระดับการสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

แนวทางการดูแลรักษาสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

- ทำความสะอาดบาดแผล (โดยล้างแผลด้วยน้ำสะอาด)
ไม่ควรเย็บบาดแผลที่สัตว์กัด (ถ้าต้องการเย็บบาดแผลควรรอ
- **การให้ยาปฏิชีวนะ**
- การให้วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก

พิจารณาให้ rabies post-exposure prophylaxis
โดยแบ่งตามระดับการสัมผัสโรค

ป้องกันการติดเชื้อ

○ Amoxicillin

รับประทาน 3-5 วัน

แพ้ penicillin

○ Doxycycline

○ 2nd or 3rd cephalosporins

แนวทางการดูแลรักษาสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

- ทำความสะอาดบาดแผล (โดยล้างแผลด้วยน้ำสะอาด)
ไม่ควรเย็บบาดแผลที่สัตว์กัด (ถ้าต้องการเย็บบาดแผลควรรอ
- **การให้ยาปฏิชีวนะ**
- การให้วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก

พิจารณาให้ rabies post-exposure prophylaxis
โดยแบ่งตามระดับการสัมผัสโรค

รักษาการติดเชื้อ [ควรเพาะเชื้อหนอง]

○ Amoxicillin

○ Amoxi/clavulanate

○ Ampi/sulbactam

○ 2nd or 3rd cephalosporins

แนวทางการดูแลรักษาสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

ไม่ควรใช้

- × Cloxacillin
- × Erythromycin
- × 1st cephalosporin
- × Clindamycin

ฉีดเชื้อ [ควรเพาะเชื้อหนอง]

icillin

avulanate

lbactam

2nd or 3rd cephalosporins

แนวทางการดูแลรักษาสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

- ทำความสะอาดบาดแผล (โดย...
- ไม่ควรเย็บบาดแผลที่สัตว์กัด (ยก...
- ถ้าต้องการเย็บบาดแผลควรรอ **3-7** วัน
- การให้ยาปฏิชีวนะ
- **การให้วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก คอตีบ (Td)**

เคยฉีดวัคซีนครบ **3** เข็ม และนานกว่า **5** ปี

booster 1 เข็ม

ไม่เคยฉีด/ฉีดไม่ครบ **3** เข็ม

1 course (0,1,6mo)

พิจารณาให้ rabies post-exposure vaccine
โดยแบ่งตามระดับการสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

พิจารณาให้ rabies post-exposure vaccine
โดยแบ่งตามระดับการสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

สัมผัสโรคระดับ 1

1 สัมผัสสัตว์โดยผิวหนังปกติ
ไม่มีบาดแผล

ไม่ต้องให้การรักษา
หรือ อาจพิจารณาให้

pre-exposure prophylaxis

สัมผัสโรคระดับ 2 หรือ 3

2 สัตว์กัดหรือข่วนเป็นรอยขีด
หรือเป็นแผลถลอก

- สัตว์เลียบาดแผล
- บริเวณผิวหนังของสัตว์
โดยไม่ทำให้สุข

3

- สัตว์กัดหรือข่วนทะลุผ่าน
ผิวหนัง มีเลือดออกชัดเจน
- น้ำลายสัตว์ถูกเย็บ, ตา
หรือบาดแผลเปิด

ตรวจสอบสัตว์

ผลบวก

ให้การักษาแบบ

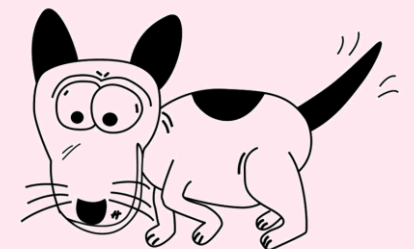
post-exposure prophylaxis

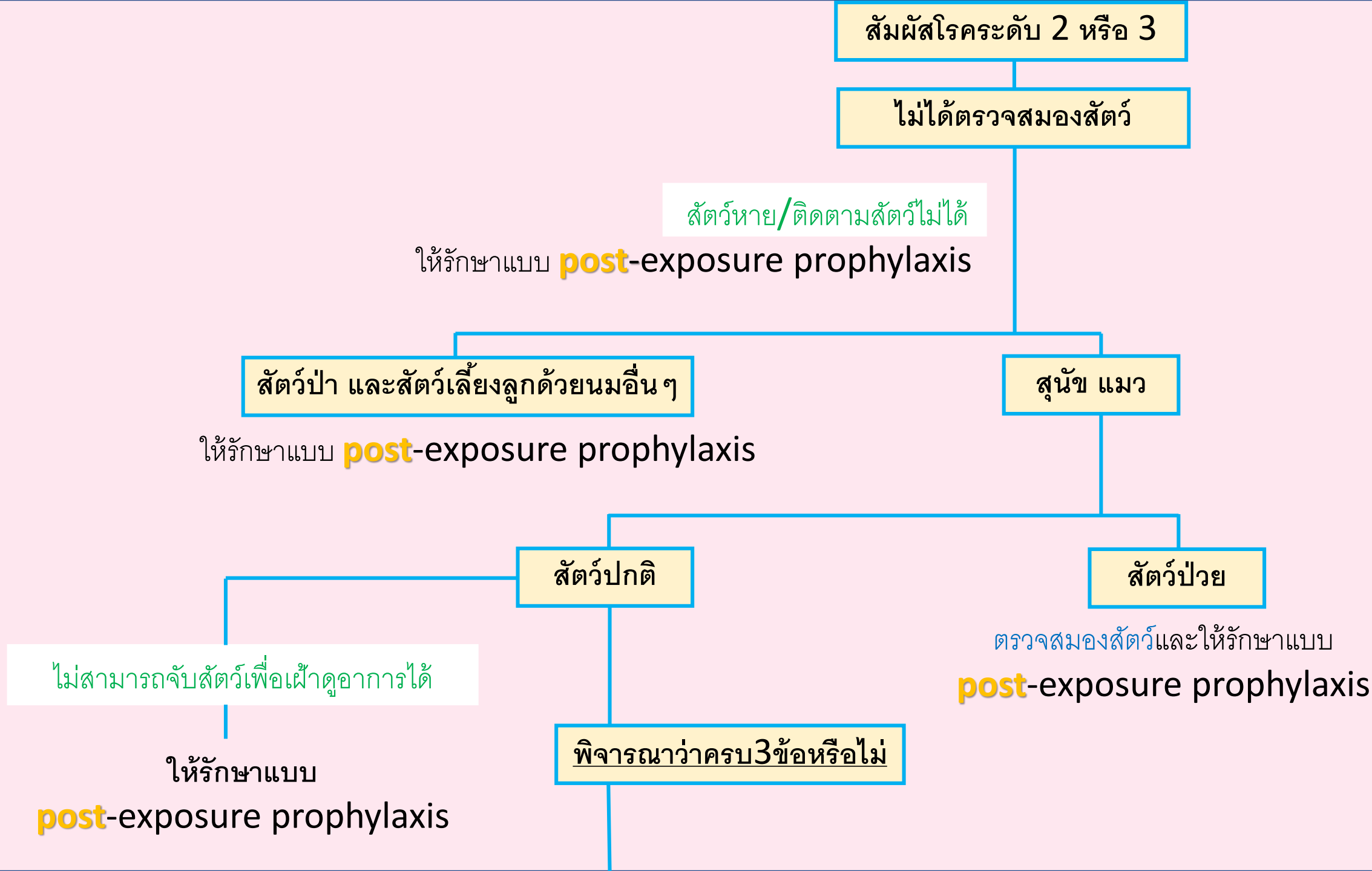
ผลลบ

ให้การักษาแบบ

pre-exposure prophylaxis

ไม่ได้ตรวจสอบสัตว์

สัตว์ปกติ

พิจารณาว่าครบ3ข้อหรือไม่

1. สัตว์ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี มีการกักขังบริเวณ
2. สัตว์ได้รับวัคซีนอย่างน้อย 2 ครั้ง และครั้งสุดท้ายไม่เกิน 1 ปี
3. การกักต้อนมีสาเหตุจูงใจ เช่น แห่สัตว์ รังแกสัตว์ เป็นต้น

ครบทั้ง 3 ข้อ

ให้เฝ้าสังเกตสัตว์ **10** วันหลังโดนกัด

- หากสัตว์มีอาการปกติ ไม่ต้องรักษา
- หากสัตว์ป่วยหรือตาย ให้รักษาแบบ post-exposure prophylaxis ทันที
- ส่งตรวจจักษมองสัตว์

ไม่ครบ 3 ข้อ

- กรณีที่สัมผัสสัตว์มาน้อยกว่า**10** วัน ให้เริ่มรักษาแบบ post-exposure prophylaxis
- ร่วมกับการกักขังดูอาการสัตว์ **10** วันหลังสัมผัสโรค หากสัตว์ไม่ตายและมีอาการปกติ อาจหยุดการรักษา
- กรณีผู้ป่วยเคยได้รับวัคซีน ≥ 3 เข็ม ให้รักษาแบบฉีดกระตุ้นได้ ในกรณีที่มีการสัมผัสโรคอีก

ห่างไกลโรคพิษสุนัขบ้า

การฉีดวัคซีน

ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

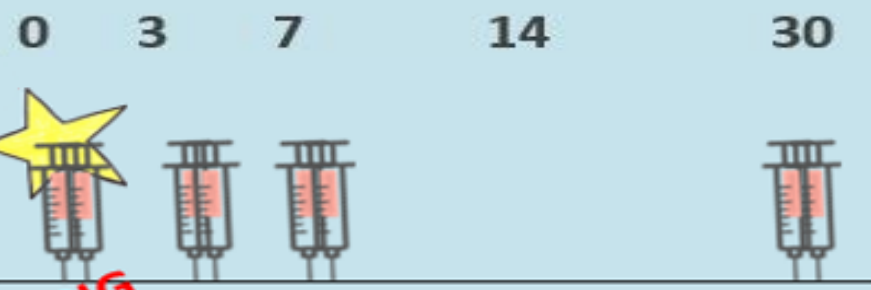
ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

ฉีดวัคซีนหลังโดนสุนัขกัด

วันที่ฉีด

CAT I

ERIG
CAT III

CAT II

iD

จุดละ 0.1ml

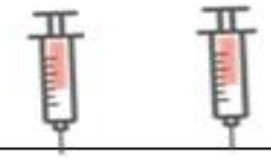
กรณีเคยได้รับวัคซีนครบชุด / ≥ 3 เข็ม

วันที่ฉีด 0 3

< 6mo

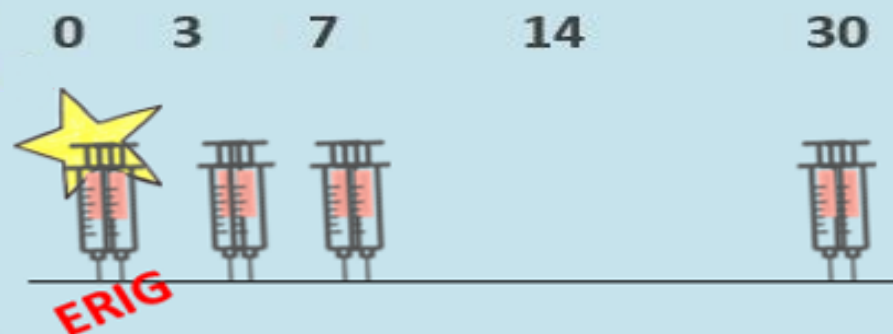
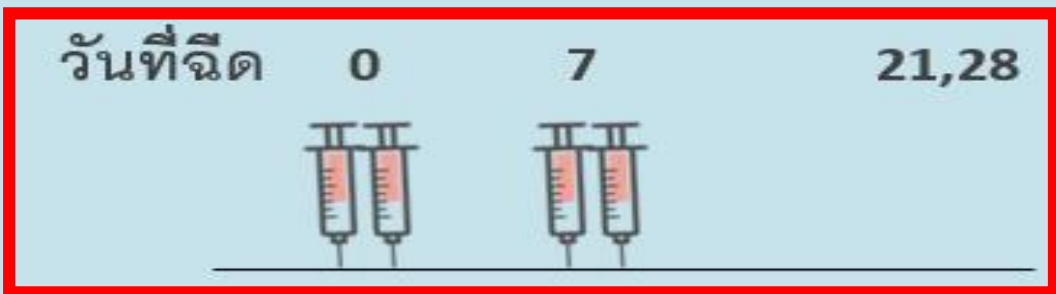

> 6mo

* ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

**ฉีดวัคซีน
หลังโดนสุนัขกัด**

CAT I

iD

จุดละ **0.1ml**

กรณีเคยได้รับวัคซีนครบชุด / ≥ 3 เข็ม

วันที่ฉีด 0 3

< 6mo

> 6mo

ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

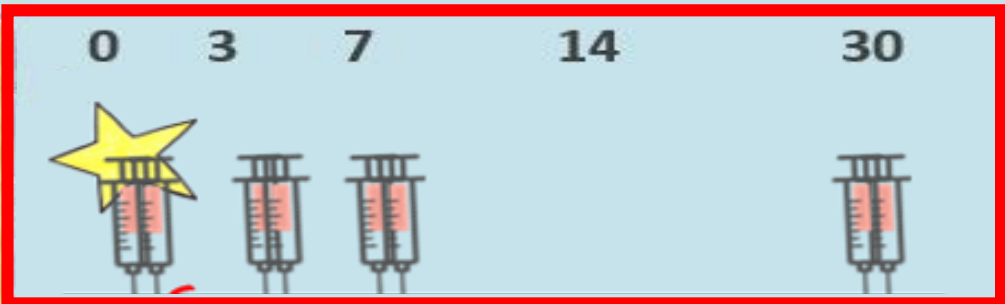
ฉีดวัคซีน
หลังโดนสุนัขกัด *

วันที่ฉีด

0   3   7   14   30

CAT II

iD

จุดละ 0.1ml

กรณีเคยได้รับวัคซีนครบชุด / ≥ 3 เข็ม

วันที่ฉีด   0   3

< 6mo

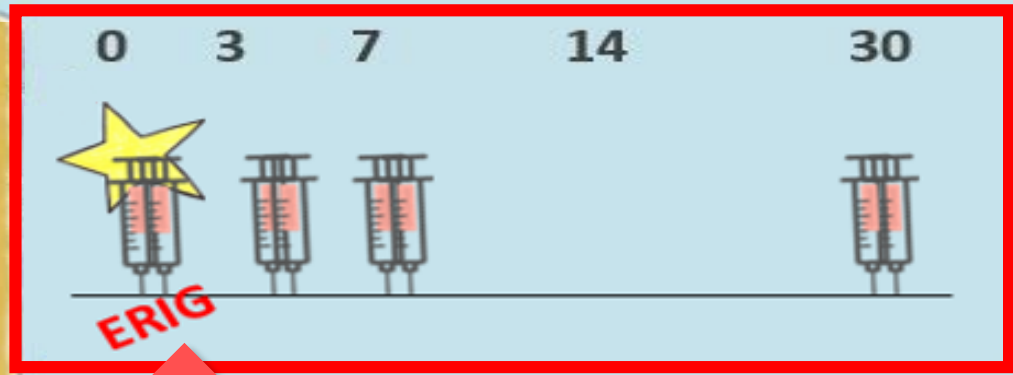
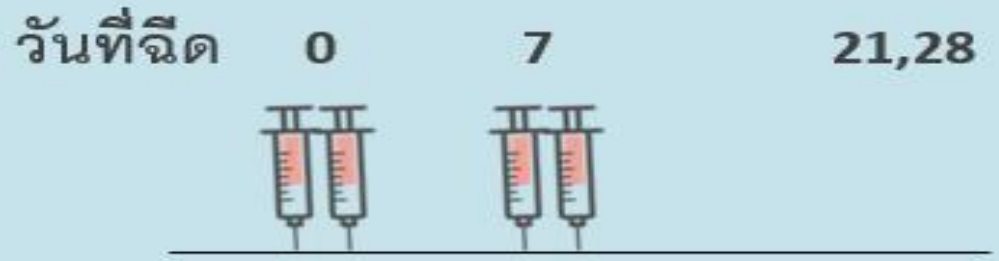

> 6mo

ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

ฉีดวัคซีน
หลังโดนสุนัขกัด *

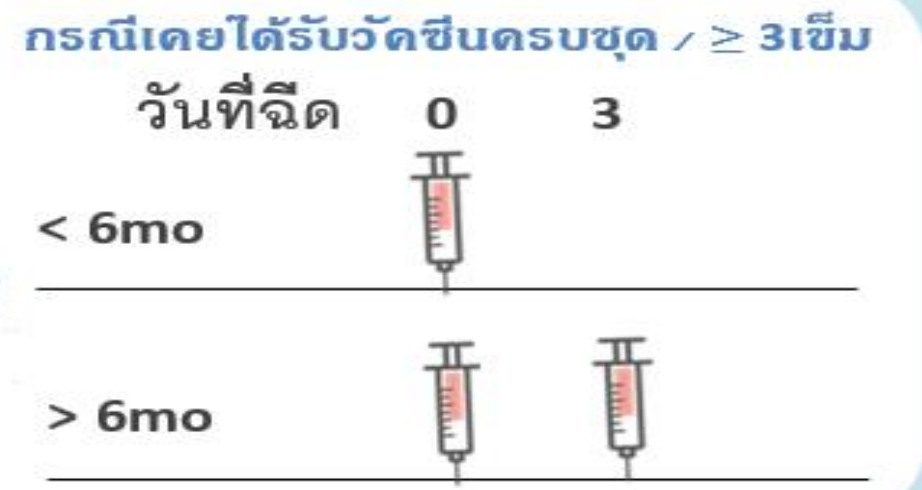
ERIG

CAT III

iD

จุดละ 0.1ml

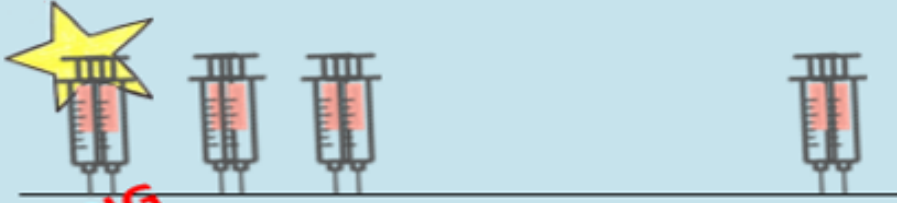
ฉีดวัคซีนก่อนโดนสุนัขกัด

ฉีดวัคซีนหลังโดนสุนัขกัด

วันที่ฉีด

0   3   7   14   30

BOOSTER

iD

จุดละ 0.1ml

กรณีเคยได้รับวัคซีนครบชุด / ≥ 3 เข็ม

วันที่ฉีด	0	3	
< 6mo			
> 6mo			

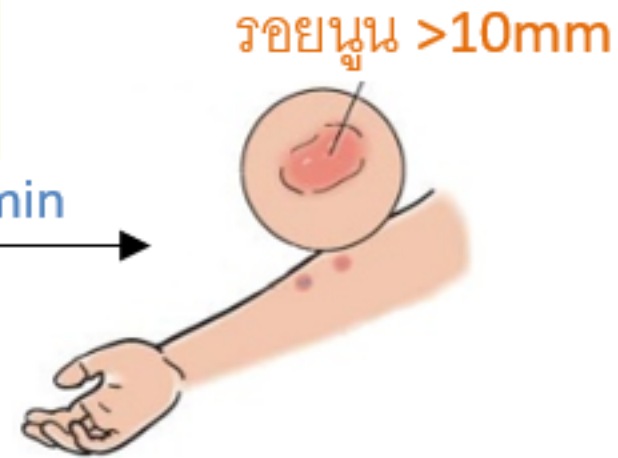

ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผง

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

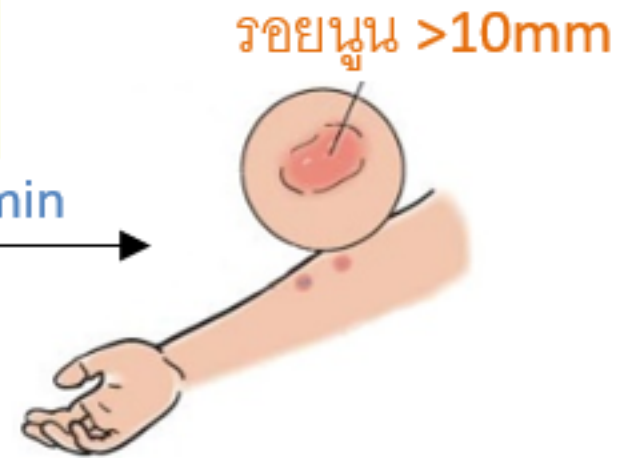

ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผง

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

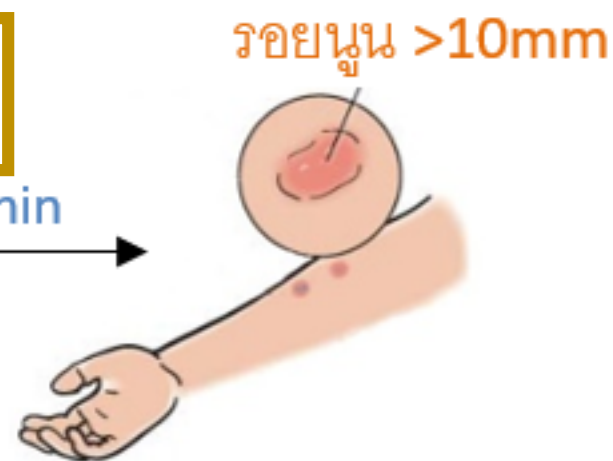

ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผง

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

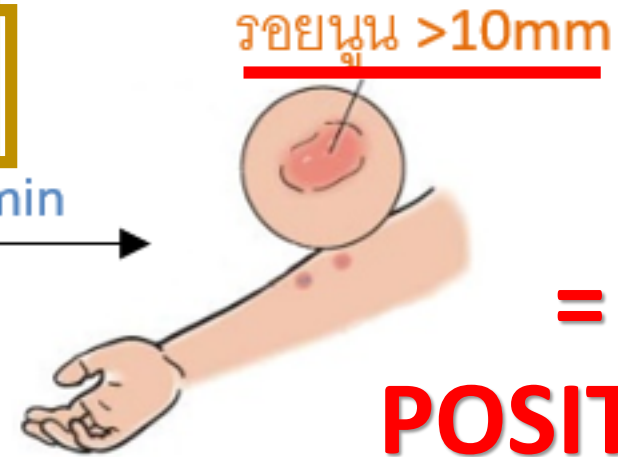

ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผล

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

ERIG

ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผล

HRIG 20 IU/kg (ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ) สำหรับผสมล้างตา

โดยฉีดรอบแผล

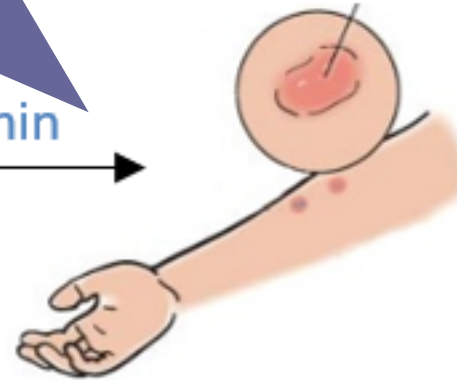
ผู้ป่วยจำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG

ERIG (1:100) ผิดที่ห้อง 02m

15min

รอยนูน >10mm

REFER!

ERIG

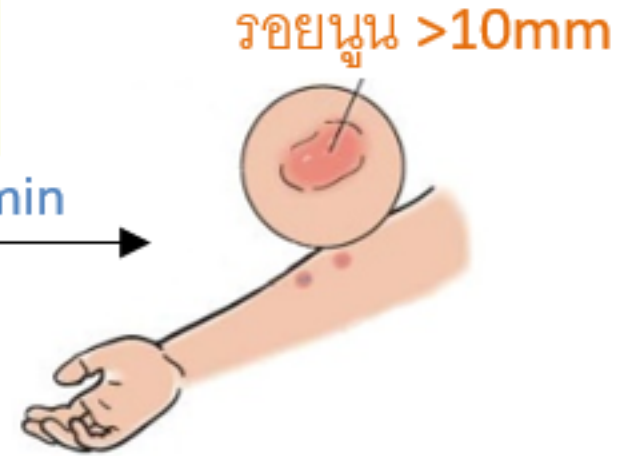
ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผล

HRIG 20 IU/kg

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

ERIG

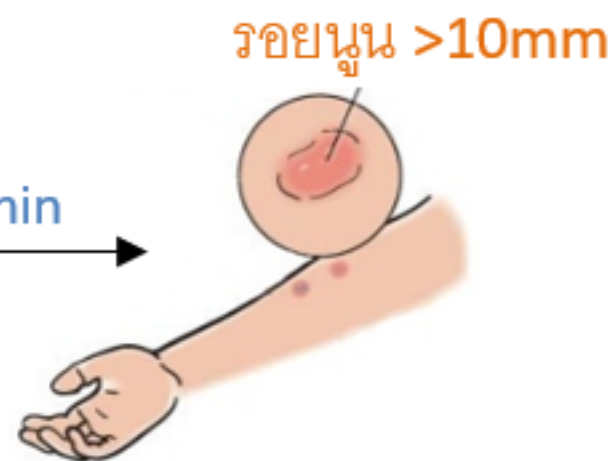
ERIG 40 IU/kg หรือประมาณตามขนาดแผง

HRIG 20 IU/kg (เจือจาง 1:10) สำหรับผสมล้างตา

โดยฉีดรอบแผลให้มากที่สุด ส่วนที่เหลือไม่จำเป็นต้องฉีดเข้าสะโพก

ควรทำ ERIG TEST ก่อนทุกครั้ง

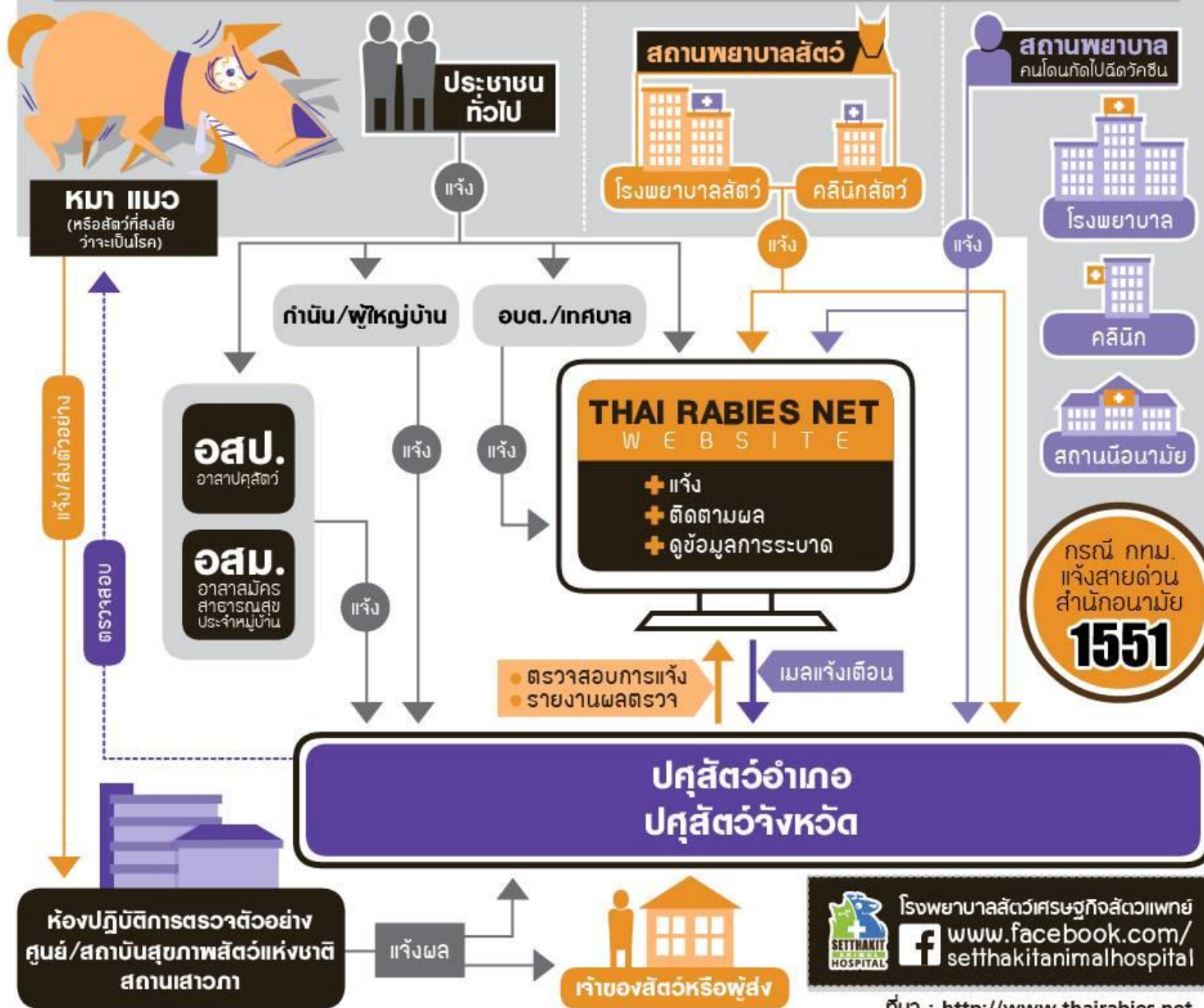
ERIG (1:100) ฉีดที่ท้องแขน 0.02ml $\xrightarrow{15\text{min}}$

พบสัตว์ต้องสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า แจ้งที่ไหน?

การตรวจห้องปฏิบัติการ กรณียังมีชีวิต

น้ำลาย

1-2 ml

(ดูจากบริเวณต่อมน้ำลาย/น้ำลายที่ไหลออกมา)

ปัสสาวะ

10 ml

ปมรากผม

20 เส้น

(กระตุ้นให้มีปมรากผมติดมาด้วย บริเวณท้ายทอย) (เก็บได้มล.จะสามารถตรวจไวรัสชนิดอื่นๆได้ด้วย)

น้ำไขสันหลัง

1-2 ml

อย่างน้อย **3ชนิด** ให้ครบ **3วัน** ควรเก็บวันละ **3ครั้ง** ห่างกัน **3ชั่วโมง**

การตรวจห้องปฏิบัติการ กรณีเสียชีวิต

เจาะ เนื้อสมอง ผ่านเบ้าตา

(Necropsy)

การตรวจห้องปฏิบัติการ กรณีเสียชีวิต

ขั้นตอนการส่งตรวจ

เก็บสิ่ง
ส่งตรวจ

แช่แข็งที่อุณหภูมิ
<-20 องศา
และนำส่งด้วย
กล่องโฟมบรรจุน้ำแข็งแห้ง

ส่งห้องปฏิบัติการ
ภายใน 24 ชม.

แจ้ง
ใบนำส่ง